

Mentres sigui viu, denunciaré les injustícies

Nom: Ramon Torramadé Garcia

Edat: 80 anys

Nascut a Santa Maria de Ribaredonda (Burgos)

Resident a Salt des de fa 40 anys

De professió: ebenista i fuster

A més a més: coordinador de la Farga, responsable de la Comissió de Medi Ambient del Consell de la Gent Gran que porta a terme el Projecte Rius, i fundador del partit Independents per Salt.

El passat 30 de març va rebre la distinció de Fill Adoptiu de la vila.

Sovint passa que tractes amb persones de les quals desconeixes la seva història. Testimonis de relats formidables i, en casos com aquest, marcats per una admirable vinculació amb l'entorn, per la lluita constant contra les injustícies socials. Per sort, en algunes ocasions, aquestes vides són reconegudes per l'opinió pública i així ha estat com, el passat 30 de març, en Ramon Torramadé va rebre la distinció de Fill Adoptiu de Salt. L'Ajuntament ha plantat una alzina en el seu honor, un regal plenament encertat, no només pel seu ofici de fuster i la seva defensa de la natura, sinó per tractar-se d'un arbre de tronc ferm, fulla perenne i fusta molt resistent.

-Fill de pare català i de mare castellana, nascut a Burgos, oi?

-Sí, el meu pare era mestre i li va tocar la plaça a Santa Maria de Ribaredonda, a Burgos; l'any 1929 guanya la plaça de mestre d'Estanyol i ens hi traslladem. Malauradament, després va venir la guerra i quan van entrar els franquistes, el van matar. La meua mare va quedar sola amb set fills i les vam passar de tots colors.

-Va viure en diferents llocs, entre ells Veneçuela, com és això?

-Vivia a Girona, m'havia casat, tenia una filla, tenia feina, però em faltava alguna cosa. La gent em deia, 'però què més vols? Si tens feina, estàs casat, tens això, tens allò...'; però escolta, jo dic sempre que l'home no viu pas solament de pa. La satisfacció interior també hi compta. N'hi ha que amb els diners ja en tenen prou, per mi els diners, que no n'he necessitat masses tampoc, no ho són tot.

-I va agafar les maletes i va creuar l'Atlàntic

-Sí, vaig marxar cap a Caracas. Al cap de mig any de ser-hi va venir la meua dona amb la nena i em vaig posar a treballar pel meu compte. Vaig estar-hi set anys. Fins i tot em vaig nacionalitzar veneçolà, m'hi trobava bé, com a casa, ja no pensava pas marxar-ne.

-Però?

-Tot va canviar quan es va morir la meua dona. Havíem vingut a passar unes vacances aquí i, una setmana després de tornar, va tenir un atac de cor i es va morir. Coses de la vida. En aquells moments, jo estava tot el dia ocupat al taller i vaig pensar que el millor seria enviar la meua filla amb

l'àvia, a Girona. Aleshores va resultar que no podia estar-me allà sense ella i vaig tornar cap aquí, on després vaig refer la meua vida amb la meua companya actual.

-Com era l'Amèrica Llatina d'aquells temps?

-A Veneçuela hi havia un dictador. Els nord-americans ho tenien tot controlat, posaven dictadors en els països que els interessava i així ells podien explotar les riqueses a cor què vols. Una corrupció descarada. Igual que passa amb molts països del continent africà, i bé, aquí a Europa també estem en mans d'Estats Units, diguin el que vulguin. Per això jo penso que Veneçuela ha fet molta sort amb l'Hugo Chávez, que ha dit prou.

-Vostè es considera comunista?

-Jo més que res em considero anarquista. El que passa és que reconec que aquest ideari és una utopia, que no es pot aplicar perquè les persones som ambicioses. Viuríem molt bé sense govern, sense exèrcit i sense totes aquestes despeses, que amb la meitat del que treballem en fariem prou. Però sempre n'hi ha algun que és ambiciós i ja hi som, necessitem un pastor.

-En som, d'ambiciosos, o ens hi tornem?

-Ens hi tornem. Les persones es formen d'una manera o d'una altra segons la situació en què es troben i la cultura que reben. Els meus fills, de petits, ho haurien donat tot. Jo ho trobava molt bé que fossin així, m'agradava, però és clar, també els havia de fer veure que estem en una societat que, si passes gana, ningú et donarà res. Tothom es preocupa només per

ell. Els humans volem exercir poder i només ho fem amb els més dèbils; sempre volem escridassar el de més a baix. L'invent dels diners és el que ho va espatllar tot, perquè permet acaparar, acumular riquesa. Aquí comença l'ambició.

-Parli'm de quan va tornar a Girona. De seguida es va implicar en la vida social?

-Sí, però és clar, aquí encara hi havia en Franco i no podies pas fer massa cosa. Per aquell temps, a mi m'agrada molt pescar, em vaig fer d'una societat de pesca de la qual vaig ser president. Resulta que hi havia una persona del 'Movimiento' que ho distorsionava tot i altres presidents, abans d'enfrontar-s'hi, plegaven. La majoria em deia que m'amargaria la vida, però jo els vaig dir, 'ja ho veurem'. Total, que va arribar un moment en què, en un concurs, va sortir amb un estirabot que no tocava i el vam sancionar.

-I no li va agradar...

-Quan li van comunicar, em va trucar a casa dient-me 'tu què t'has cregut, seràs tu el que aniràs al carrer'. Aleshores li vam augmentar la sanció! I tot seguit, em van enviar una carta de la Federació d'Esports de Madrid que quedava destituït, que mai més podria ocupar un càrrec públic. Aviat va morir en Franco i la sanció va quedar suspesa. Aquí sí que t'haig de confessar que és l'única vegada que he dit una mentida a consciència. Es van fer eleccions i es va presentar un grup de gent de pes, aleshores vaig explicar que volien el càrrec per treure'n beneficis i que pujarien les quotes. I és clar, la gent no els va votar. Reconec que vaig

mentir, però no volia que es pensessin que podien fer tot el que volien només perquè eren dels que manaven!

-Però després del que va passar al seu pare, no li feia por enfrontar-se a aquesta gent?

-No, no he tingut mai por de res.

-Quina sort... Darrera de qualsevol cosa hi era present l'entramat polític.

-Pensa que després em vaig presentar a les eleccions de president de la Federació de Pesca; doncs un noi amb qui ens havíem fet amics d'anar a pescar -no per idees, perquè ell havia estat un Divisió Azul i tenia relació amb tota aquesta gent- em va dir 'tu no pots ser president de la Federació, per la qüestió del teu pare', perquè vegis com et tenien fixtat. I això que ja era en la transició

-En certa manera, avui dia també passa?

-Sí, és clar. Ja ho vaig dir el dia que em van fer fill predilecte, que això de la 'llibertat d'expressió' no existeix, perquè mira, la Núria Pórtules és a la presó per les seves idees.

-De tota manera, els que van viure la dictadura, han viscut un canvi important.

-Sí, però també moltes il·lusions que es varen perdre. Molts polítics que en aquells moments semblava que anaven a favor de la justícia, al cap de quatre dies només van buscar el seu profit. Del que es prometia en un principi, s'ha reulat molt. I avui dia, estem en un moment que recorda el feudalisme. Els treballadors no són ningú, el dia que els necessiten els agafen i quan no, els deixen; cada dia són més les empreses que tanquen, les que prejubilien i les que s'aprofiten de la situació de molts immigrants per pagar sous miserables. El capital ho té tot molt ben lligat per treure beneficis i resistir, el que no ho podrà resistir és el treballador.

-Feia alguna activitat clandestina quan va tornar a Girona?

-Estava amb l'Assemblea de Catalunya on miràvem de conscienciar la gent que vivíem en un règim que no era propici, fer manifestos, etc. I l'any 68 vaig començar a anar a classes de català. Vaig començar perquè a Caracas havia fet amistat amb uns catalans. Quan vaig tornar cap aquí, els vaig escriure una carta, en castellà és clar, de l'única manera que sabia escriure i encara, segurament, carregada de faltes, i ells em van contestar en català. Aleshores vaig pensar, és possible

que des de Girona escrigui en castellà i des de Caracas m'escriguin en català? Això no podia ser.

-Com comença la seva vinculació amb les entitats de Salt?

-Jo vaig entrar a l'Associació de Veïns de Salt, al cap de poc de ser aquí. Era una associació que es va crear pel tema de l'annexió a Girona. Ja vaig veure que allò era una injustícia i m'hi vaig apuntar. L'associació l'havia creat el mateix ajuntament perquè quan entréssim a formar part de Girona, es defensessin els interessos del poble. Però és clar, era una associació feta per la gent que manava.

-I ja hi vam ser!

-Aleshores jo i uns quants vam començar a reivindicar diferents coses perquè en aquell temps, aquest poble estava fet un desastre, però és clar, al president no li interessava buscar mullader. Total que, després que no ens deixessin reunir-nos a l'ajuntament, els més implicats ens vam trobar a Can Panxut i allà vam nomenar una nova junta i em va tocar a mi ser el president, l'altre president va plegar i ja ens tens fent reivindicacions i empenyant en Nadal i altres responsabilitats de la qüestió social.

-Amb tantes persones amb qui s'ha enfrontat i, en canvi, considero que és una persona apreciada per la gent en general, com ho fa?

-Ui, perquè els hi dic ben clar. Els dic 'ja sé que esteu esperant que em mori per treure-us una càrrega de sobre!' Això ho he dit a més d'un i a més de dos! Fent broma, és clar. Però jo mentre sigui viu, no acceptaré les injustícies. Si veig una cosa que està ben feta, potser no diré res, perquè l'obligació de tothom és fer les coses ben fetes, a més, parlant dels governants, ja tenen mitjans per esbombar les coses que fan bé... I amb tot faig el mateix.

-Què creu que li fa falta al Salt d'ara?

-Caldria fer com un 'viver d'empreses' on es donés l'oportunitat als joves a desenvolupar les seves idees; això per una banda. I per una altra, hauríem de treballar per la convivència. Hi ha poca relació entre veïns i si parlem de la immigració, estic fart de sentir crítiques a

tort i a dret. ¿Que ningú es recorda de quan els d'aquí emigràvem a Alemanya? I la gent només fa que dir que no s'integren, però és que tampoc ho volem. Bé, no ho volem amb alguns, perquè bé que hi ha esportistes o altres persones populars d'origen estranger, i aquests sí que els vol tothom! Som racistes amb els pobres, no amb el color.

-I com veu el futur, en general? És optimista o pessimista?

-Jo d'optimista ho sóc molt, perquè si no, no lluitaria. Faria molts anys que només em preocuparia per mi. Ara, crec que vénen anys difícils on la població ho tindrà molt dur, encara que al carrer tot sembli glòria. Es viu al dia sense preocupacions com si el futur no existís.

-Així, és un 'entregat'! Tot i que veu la batalla perduda, vostè allà, 'erre que erre'!

-Sí, sí, jo faig de formiga, però fixa't, quan les cases les feien de fang, les formigues la podien ensorrar; avui que són fetes amb ferro i formigó... s'hi poden passejar, però no hi poden fer massa res... això sí, empenyem assenyalant les contradiccions!

Agnès Cabezas Hornos

Nota: en Ramon diu que no li semblava bé ser entrevistat, però davant la insistència dels companys del Consell de Redacció ho ha acceptat.

